EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 14.4.2021
COM(2021) 250 final

KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

taasterahastu „NextGenerationEU“ uue rahastamisstrateegia kohta

SISSEJUHATUS:

Taasterahastu „NextGenerationEU“ (NGEU) eesmärk on leevendada koroonaviiruse pandeemiast tulenevat vahetut majanduslikku ja sotsiaalset kahju ning muuta Euroopa rohelisemaks, digitaalsemaks ning praeguste ja tulevaste probleemide lahendamisel võimekamaks. See on jõuline ja uuenduslik lahendus pandeemiast tingitud majanduskahju leevendamiseks, mis aitab samal ajal ELi majandusel võtta kasutusele uue rohelise ja digitaalse majanduskasvu mudeli. Taasterahastu „NextGenerationEU“ investeerib ELi majandusse kulutuste ja laenudena kuni 806 miljardit eurot ehk 5 % ELi SKPst. Komisjon laenab algsed summad aastatel 2021–2026 ELi nimel rahvusvahelistelt kapitaliturgudelt. Liikmesriigid maksavad ELi kaasatud rahalised vahendid tagasi kas otse (laenude puhul) või ELi eelarve kaudu (tagastamatu toetuse puhul) hiljemalt 2058. aasta detsembriks.[1]

Komisjon peab kuni 2026. aasta lõpuni tegema rahastamistehinguid kuni 150–200 miljardi euro eest aastas. See summa on võrreldav suurimate liikmesriikide rahastamisvajadustega. Käesolevas teatises esitatakse kompleksne ja hästi korraldatud rahastamisstrateegia, mis tagab, et need suured summad on õigel ajal kättesaadavad. Selleks tuleb läbi vaadata viis, kuidas komisjon kaasab rahalisi vahendeid võlakirjade emiteerimise teel.

Käimas on taasterahastu „NextGenerationEU“ õiguslikud ja institutsioonilised ettevalmistused. Liikmesriigid on lõpusirgel omavahendite otsuse[2] heakskiitmisega. Seda on vaja, et EL saaks turult laenu võtta. NGEUst rahastatava liidu poliitika ja riiklike taastekavade rakendamisega seotud töö edeneb jõudsalt.

2021. aasta juuniks on komisjon valmis alustama vahendite kaasamist, et need oleksid taasterahastu „NextGenerationEU“ kulude katmiseks kättesaadavad niipea, kui omavahendite otsus on jõustunud.

Käesolev teatis on vastu võetud nõukogu otsuse 2020/2053 artikli 5 lõike 3 alusel, milles nõutakse, et komisjon kehtestaks laenuvõtmistehingute haldamiseks vajaliku korra ning teavitaks Euroopa Parlamenti ja nõukogu korrapäraselt ja põhjalikult kõigist oma võlahalduse strateegia aspektidest.

Lisaks käesolevale teatisele võttis komisjon täna vastu otsuse NGEU juhtimiskorra ja riskijuhtimissüsteemide kohta ning komisjoni otsuse esmasvahendajate võrgustiku kohta.

1. MIKS ON VAJA UUT LÄHENEMISVIISI RAHASTAMISELE?

Uut lähenemisviisi on vaja seetõttu, et komisjoni tavapärased rahastamismeetodid on välja töötatud väiksemate rahastamisvajaduste jaoks. Selle rahastamisstrateegiaga tagatakse, et tulevikus on liikmesriikide või liidu poliitika jaoks ettenähtud tähtajaks kättesaadavad palju suuremad summad. Usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtte (ELi toimimise lepingu artikkel 317) järgimiseks tuleb taasterahastu „NextGenerationEU“ rakendamisel tagada, et liit suudab täita maksekohustused õigeaegselt ega ole sunnitud kaasama turult kapitali ebasoodsates tingimustes, mis tekitaks tarbetuid kulusid.

[1] Kui uued omavahendid võetakse kasutusele enne 1. jaanuari 2028, hakatakse nende abil kulutuste poole tagasimakseid tegema varem.

[2] Nõukogu 14. detsembri 2020. aasta otsus (EL, Euratom) 2020/2053, mis käsitleb Euroopa Liidu omavahendite süsteemi.

EL on rahvusvahelistel kapitaliturgudel pikaajaline ja kõrge reitinguga osaleja.[3] ELi võlakirjad on rahvusvaheliste investorite silmis usaldusväärsed, sest neil on mitu krediidiriski kaitse tasandit. Alates eelmise aasta oktoobrist on EL hoogustanud võlakirjade emiteerimist ning kaasanud 75 miljardit eurot, et rahastada 19 liikmesriigile soodsatel tingimustel antud TERA laene. See toimus kompensatsioonitehingutena. Selle mudeli kohaselt võtab EL abi saavate liikmesriikide nimel soodsatel tingimustel laenu (tänu oma kõrgele krediidikvaliteedile). Seejärel annab EL laenud samadel tingimustel edasi liikmesriikidele. See lähenemisviis oli kooskõlas varasemate rahastamisvajadustega ja aitas luua ELile kapitaliturgudel tunnustatud emitendi kuvandi. Kogu laenuvõtmine toimus eranditult sündikaattehingutena, tuginedes spetsiaalselt moodustatud pankade rühmale, et pakkuda võlakirju investoritele parimatel võimalikel tingimustel.

NGEU vajab tegevuse rahastamiseks kapitaliturgudel komplekssemat lähenemisviisi, sest:

1. Kaasatavad summad on palju suuremad: praegusest kuni 2026. aasta lõpuni võib olla vaja kaasata kuni 806 miljardit eurot[4].

2. 27 liikmesriigil on õigus saada toetustena kokku 407,5 miljardit eurot[5] ja laenudena kuni 386 miljardit eurot. Konkurentsipõhiselt eraldatakse ELi programmidele veel 12,5 miljardit eurot[6].

   Nn kompensatsioonimeetodi korral oleks emissioonide arv väga suur, mis tooks kaasa ka suured tehingukulud.

3. Väljamaksete ajakava on keeruline ja mõnevõrra ebakindel. Eelkõige seoses taaste- ja vastupidavusrahastuga, mis moodustab 90 % kõigist taasterahastu „NextGenerationEU“ vahenditest, tehakse maksed igale liikmesriigile kaks korda aastas, kui on saavutatud reformide ja investeeringute elluviimisega seotud kokkulepitud vahe-eesmärgid.

4. ELi poliitika rahastamiseks laenatud summade maksimaalne võimalik tagasimakse igal aastal määratakse kindlaks omavahendite otsuses ja tagasimaksed sõltuvad ELi eelarve tulevastest maksete assigneeringutest. Iga-aastaste eelarvevahendite täpsed summad ei ole veel teada, mistõttu on laenupoliitikas vaja teatavat paindlikkust.

Selleks on vaja väga tõhusat ja paindlikku rahastamisaparaati, mis suudab kaasata püsivalt märkimisväärseid summasid ning reageerida kiiresti ootamatutele muutustele tihedas väljamaksete ajakavas ning muutuvatele turutingimustele. Emiteeritud võlakirjade tähtajad peavad võimaldama tähtaja saabumisel laenu liidu eelarvest investoritele tagasi maksta.

Nende probleemide lahendamiseks rakendab komisjon mitmekesist rahastamisstrateegiat[7], milles on ühendatud mitmesugused rahastamisvahendid ja -meetodid ning mis põhineb

[3] EL on finantsabi rahastamiseks võlakirju emiteerinud alates 1970. aastatest. Praegused komisjoni rahastatavad finantsabiprogrammid hõlmavad makromajandusliku finantsabi programme naaberriikidele ja arengumaadele, Euroopa finantsstabiilsusmehhanismi (EFSM) ja maksebilansi mehhanismi. ELi laenujääk nende kolme programmi peale kokku on 54 miljardit eurot. Viimastel aastatel on emissioonitegevus ulatunud 500 miljonist eurost 2019. aastal 30 miljardi euroni 2011. aastal.

[4] Kõik käesolevas teatises esitatud summad on väljendatud jooksevhindades, sest need kajastavad tegelikke summasid, mida komisjon kuue aasta jooksul laenab. Need summad on samaväärsed omavahendite otsuses sätestatud mahtudega, mis on väljendatud 2018. aasta hindades.

[5] See summa hõlmab riiklikke assigneeringuid taaste ja vastupidavusrahastu, ühtekuuluvust ja Euroopa territooriume toetava taasteabi (REACT-EU), Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi ja õiglase ülemineku fondi raames.

[6] Programm „Euroopa horisont“, InvestEU fond, liidu elanikkonnakaitse mehhanism – rescEU.

[7] Rahastamisstrateegia või võlahaldusstrateegia on „jooksev keskpika perioodi kava, milles kirjeldatakse, kuidas [avaliku sektori asutus] täidab võlahalduseesmärke“, milleks on üldiselt „tagada, et [avaliku sektori asutuse]

turuosaliste avatud ja läbipaistval teavitamisel. Rahastamisstrateegia kujundamisel lähtutakse suurte liikmesriikide emiteerimistavadest, et kohandada rahastamistehingute mahtu, ajastust ja tähtaegu vastavalt turuolukorrale. Samuti võimaldab see komisjonil viia laenu tagasimaksmise vajaduse paindlikumalt vastavusse vahenditega, mis on kättesaadavad tulevastes eelarvetes pärast 2028. aastat. Nii võimaldab mitmekesine rahastamisstrateegia komisjonil rahastada taasterahastut „NextGenerationEU“ väiksema täitmisriskiga ning väiksemate kuludega liikmesriikide ja Euroopa maksumaksjate jaoks. Lisaks suurendab strateegia ka Euroopa võlakirjaturgude stabiilsust ja mahtu, pakkudes neile eurodes nomineeritud ja väga erineva lunastustähtajaga turvalist vara.

2. NGEU EMISSIOONIPROGRAMMI KAHEKSA EDU PANTI

Kuni 150–200 miljardi euro kaasamiseks aastas korraldab komisjon rahastamistehinguid sarnaselt suurriikidega. Võlakirjad ja nende regulaarsed jätkuemissioonid emiteeritakse kolme kuni umbes 30 aasta pikkuse tähtajaga. Lisaks luuakse ELi lühiajaliste võlakirjade (EU-Bills) programm.[8] ELi lühiajaliste ja muude võlakirjade emiteerimiseks lisatakse uue emissioonivormina enampakkumine.

Emissioonide edu tagamiseks tuginetakse ELi järelevalve alla kuuluvate kõige paremini kvalifitseeritud pankade laiale ringile. Komisjon teeb pidevalt jõupingutusi, et arendada välja institutsionaalselt ja geograafiliselt lai investorite baas.

NGEU raames emiteeritud rohelised võlakirjad laiendavad veelgi investorite baasi ja tugevdavad ELi ülemaailmset juhtpositsiooni rohelise rahastamise valdkonnas eurodes nomineeritud turul. Mitmekesises rahastamisstrateegias võetakse arvesse ka riskijuhtimisega seotud piiranguid, et tagada usaldusväärne finantsjuhtimine koos prognoositavate lunastamistingimustega vastavalt õigusliku alusega (omavahendite otsus) kehtestatud kohustustele. Riskijuhtimiseks ja liidu krediidireitingu püsivaks säilitamiseks kasutatakse refinantseerimist.

Mitmekesise rahastamisstrateegia aluseks on järgmised kaheksa sammast.

2.1. Korrapäraste rahastamiskavade avaldamine

NGEU võlakirjade emiteerimine toimub komisjoni poolt vastu võetud iga-aastase laenuotsuse alusel. Otsusega määratakse kindlaks ELi eelarvesse tehtavate maksete ja liikmesriikidele antavate laenude rahastamiseks mõeldud emissiooni ülemmäär ning lühiajalise emiteerimise maksimumsummad. Laenamine korraldatakse iga kuue kuu tagant koostatavate rahastamiskavade alusel. Nendes rahastamiskavades antakse teada, kuidas EL vastaval perioodil emiteerimist korraldab. NGEU rahastamiskavad põhinevad korrapärasel ja õigeaegsel teabe edastamisel eelseisvate maksete kohta. Sellega määratakse kindlaks ka muud kavandatava laenu peamised finantsparameetrid, nagu lühiajalise ja pikaajalise rahastamise kombinatsioon asjaomasel perioodil, pikaajalise rahastamise maksimaalne keskmine tähtaeg ning reservidena hoitava eeldatava keskmise likviidsuse ülempiir.

Iga-aastane laenuotsus ja NGEU rahastamiskava annavad selge signaali järgmise kuue kuu soovitusliku maksimaalse laenusumma kohta ning tagavad seeläbi investorite jaoks

---

rahastamisvajadused ja maksekohustused täidetakse võimalikult väikeste kuludega“ – vt „Government Debt Management: Designing Debt Management Strategies”, Maailmapank (2017). Rahastamisstrateegia on seega võlahaldusprotsessi osa ja selle eesmärk on seotud võlahalduseesmärkidega.

[8] Uue ELi lühiajaliste võlakirjade programmi kaudu väärtpaberite jaoks, mille esialgne tähtaeg on alla ühe aasta.

emissioonide prognoositavuse, säilitades samal ajal paindlikkuse ja tagades turgude jaoks läbipaistvuse. Investorid vajavad teavet tulevaste emissioonide kohta, et kavandada oma investeeringuid ja tagada NGEU emissioonide edukas turustamine väiksemate kuludega. NGEU rahastamiskava peaks samuti olema aluseks teabele, mille komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule[9] ning turgudele ja üldsusele.

2.2. Tõhus kooskõlastamine riiklike ja muude emitentidega

Taasterahastu „NextGenerationEU“ rahastamiskavade avaldamine hõlbustab ka kooskõlastamist riigiüleste ja riiklike võlahaldusasutustega, kes korraldavad oma rahastamisvajaduste rahuldamiseks samuti suuri emissiooniprogramme. NGEU, liikmesriikide ja üleeuroopaliste institutsioonide emissioonide hea koordineerimine on oluline, et vältida turu ülekoormust konkreetsel ajavahemikul. TERA programmi kaudu on komisjon loonud tõhusad suhtluskanalid teiste ELi emitentidega. NGEU rahastamistehingute prognoositavus ja NGEU enampakkumiste regulaarsed kuupäevad parandavad veelgi komisjoni, liikmesriikide ja ELi riigiüleste emitentide vahelist väljakujunenud koordineerimist.[10]

2.3. Tugev likviidsuse juhtimine vahendite sisse- ja väljavoolu vastavusse viimiseks

NGEU mitmekesise rahastamisstrateegia edukuse peamine mõõdupuu on likviidsuspuudujäägi vältimine. Likviidsuspuudujääk on olukord, kus komisjonil ei ole taasterahastu „NextGenerationEU“ maksete tegemiseks kohe vahendeid. See tooks kaasa märkimisväärseid häireid poliitika elluviimisel. Selliste olukordade vältimiseks on vaja suutlikkust hallata maksete tegemiseks ettenähtud turvalise ja sihtotstarbelise usaldatavusnõuete kohase rahavaru abil raha sisse- ja väljavoolu. Püsiv ja range likviidsuse planeerimine tagab, et usaldatavusnõuete kohane rahavaru on piisav, et vältida likviidsuspuudujääke, vältides samal ajal ka tarbetuid ja kulukaid sularahasaldosid. Tagamaks, et usaldatavusnõuete kohase kriitilise tähtsusega rahavaru puhul ei esineks vastaspoole riski, hoitakse seda Euroopa Keskpangas. NGEU usaldatavusnõuete kohane rahavaru on nii väike kui võimalik, võttes arvesse lühikeses perspektiivis tehtavate maksete mahtu.

2.4. Suutlikkus teostada individuaalseid rahastamistehinguid

Tehingute suur sagedus ja märkimisväärsed mahud nõuavad suurema hulga tehinguliikide kasutamist (sündikaattehingud, enampakkumised, suunatud pakkumised ja jätkuemissioonid olemasoleva võlakirja alusel) ning tehingute arvu ja kombinatsiooni haldamise suutlikkuse suurendamist. Komisjon tugevdab oma rakendussuutlikkust kahes olulises aspektis.

a) Üleeuroopaline esmasvahendajate võrgustik

Märkimisväärseid summasid, mida Euroopa Liit mitmekesistatud rahastamisstrateegiat kasutades kaasab, kasutatakse ja toetatakse loodava Euroopa Liidu esmasvahendajate võrgustiku kaudu. Võrgustik põhineb riikidest emitentide parimatel tavadel. Esmasvahendajad toetavad kohustuste ja privileegide kodifitseeritud süsteemi kaudu ELi emissioonide sujuvat täitmist ja ELi võlakirjade likviidsust järelturul.

Selgete liikmesuse kriteeriumidega esmasvahendajate võrgustiku loomine tagab ELi esmasturu tehingute vastaspoolte valiku läbipaistvuse. Eeskirjad, kuidas saada ELi

[9] Nagu on ette nähtud nõukogu otsuse (EL, Euratom) 2020/2053 artikli 5 lõikega 3.
[10] Nagu on ette nähtud nõukogu otsuse (EL, Euratom) 2020/2053 artikli 5 lõikega 3.

esmasvahendajaks, ning komisjoni ja tema esmasvahendajate võrgustiku vahelised suhted on sätestatud paralleelselt käesoleva teatisega vastu võetavas komisjoni otsuses, millega luuakse esmasvahendajate võrgustik.[11]

Komisjoni otsusega esmasvahendajate võrgustiku kohta kehtestatakse peamised kõlblikkuskriteeriumid võrgustikuga liitumiseks ning osalejate hilisemad õigused ja kohustused. Kõlblikkuskriteeriumid võimaldavad paljudel järelevalve all olevatel Euroopa pankadel saada esmasvahendajate võrgustiku liikmeks, tagades samal ajal, et ELi väärtpaberite esmas- ja järelturge toetab tugev ELi esmasvahendajate võrgustik. Komisjoni otsusega kuulutatakse ELi esmasvahendajate võrgustiku liikmeks saamiseks välja konkurss reguleeritud pankadele, kes juba on ELi riikliku või riigiülese esmasvahendajate võrgustiku aktiivsed liikmed. Otsusega kehtestatakse ka õiglane ja objektiivne meetod, mille alusel määratakse kindlaks, milliseid esmasvahendajaid sündikaattehingutes osalemiseks kaalutakse.

Need esmasvahendajad moodustavad rühma, millest komisjon loob sündikaadid taasterahastu „NextGenerationEU“ esimeste sündikaattehingute jaoks. See rühm ühendatakse kiiresti ka valitud enampakkumisplatvormiga, et nad saaksid alates septembrist osaleda NGEU võlakirjade enampakkumistel.

b) Tipptasemel enampakkumisplatvorm

ELi lühiajaliste ja muude võlakirjade enampakkumisel müümine on NGEU rahastamisstrateegia oluline osa ja ELi rahastamistegevuse uus element. Enampakkumised on kulutõhus võla emiteerimise viis ja ainus vorm ELi lühiajaliste võlakirjade emiteerimiseks. Kuigi sündikaattehingud jäävad NGEU emissiooniprogrammi alustalaks, suurendab vähemalt algetapis võime kaasata enampakkumiste kaudu kiiresti ja odavalt raha märkimisväärselt komisjoni suutlikkust rahuldada NGEU maksevajadusi.

Käimas on töö, et käivitada septembris NGEU enampakkumisprogramm ja ELi lühiajaliste võlakirjade emiteerimine, tuginedes ühe keskpanga pakutavatele enampakkumisplatvormi teenustele, mida üks suur Euroopa riigist emitent juba kasutab. Valitud esmasvahendajad ühendatakse suve jooksul valitud enampakkumisplatvormiga, et nad saaksid alates septembrist enampakkumistel osaleda. Seejärel koostab komisjon enampakkumiste ja sündikaattehingute korrapärase kava.

2.5. Töökindlad üld- ja riskijuhtimissüsteemid

Võttes arvesse tehingute enneolematut mahtu ja vajamineva rahastamisstrateegia komplekssust, on ülimalt oluline, et NGEU tegevuse suhtes kohaldataks usaldusväärset ja sõltumatut riskijuhtimis- ja vastavusraamistikku. See tagab nõuetekohase järelevalve peamiste protsesside ja nendega seotud riskide üle viisil, mis kindlustab usaldusväärse finantsjuhtimise ja kaitseb liidu finantshuve.

Lisaks käesolevale teatisele võttis komisjon täna vastu otsuse NGEU juhtimiskorra ja riskijuhtimissüsteemide kohta.[12] Otsusega kehtestatakse selge ja kindel üld- ja riskijuhtimisraamistik, et struktureerida peamisi otsustusprotsesse (nt iga-aastane laenuotsus), rakendamisviise (rahastamiskava) ja suutlikkust (nt enampakkumised). Samuti kehtestatakse sellega põhimõtted ja struktuurid, mida on vaja, et tagada kindel ja sõltumatu järelevalve kõigi NGEU finantstehingute üle, tuginedes rollide ja kohustuste lahususele. Lisaks

[11] C(2021) 2500.
[12] C(2021) 2502.

sätestatakse otsuses, et NGEU usaldatavusnõuete kohast ajutist rahavaru hoitakse EKPs sihtotstarbelisel kontol, mis on oluline kaitsemeede NGEU likviidsusriskide vastu.

Riskijuhtimissüsteemi keskseks sambaks saab riskijuhi (CRO) roll. Riskijuht peaks vastutama kõrgetasemelise riski- ja vastavuspoliitika väljatöötamise eest, milles määratakse kindlaks NGEU mitmekesise rahastamisstrateegia riskijuhtimissuunised, ning kehtestab nende riskide seire- ja aruandlussüsteemid. Selles raamistikus korraldatakse teabe- ja aruandlusvood, et tagada sõltumatus, läbipaistvus ja vastutus. Süsteem tagab kõigi tehingute usaldusväärsuse ja auditeeritavuse.

2.6. Otstarbekohased tugiteenused ning makse- ja raamatupidamislahendused

Laiendatud rahastamistegevus nõuab komisjoni tugi- ja raamatupidamisfunktsioonide tugevdamist, et tagada kõigi tehingute tõhus teostamine ning auditeeritavus ja aruandlus. See hõlmab kõikide tehingute ja nendega seotud raamatupidamiskirjete arvestamise süsteeme, maksete tõrkekindlat käsitlemist ning tehingute õigeaegset arveldamist ja võrdlemist. Tugiteenuseid juba täiustatakse, et need hõlmaksid kogu NGEU programmi tegevuse arveldamist ja haldamist, sealhulgas uusi tehinguvorme. Raamatupidamis- ja finantsaruanded koostatakse vastavalt komisjoni peaarvepidaja kehtestatud eeskirjadele ja menetlustele. Finantsaruandeid auditeeritakse ja need konsolideeritakse liidu iga-aastases eelarve raamatupidamisarvestuses. Komisjon kasutab vajaliku suutlikkuse loomiseks järeleproovitud raamatupidamistarkvara, et iga tehingu üksikasjad oleksid täielikult ja nõuetekohaselt arvesse võetud.

2.7. Soodsa hinnaga ja hästi hallatud laenud

Taaste- ja vastupidavusrahastu raames võib liikmesriikidele anda kuni 386 miljardi euro eest laene. Neid laene antakse viisil, mis tagab, et need aitavad jõuliselt kaasa liikmesriikide majanduse taastamisele. NGEU mitmekesine rahastamisstrateegia võimaldab komisjonil pakkuda abi saavatele liikmesriikidele soodsatel tingimustel pikaajalisi laene. Laenude intressimäär on suhteliselt madal, sest neid rahastatakse NGEU rahastamisvahenditest, millel on väga tugev krediidireiting ja palju lühem keskmine tähtaeg kui laenudel endal. Laenude põhisumma tagasimaksmise saab samuti ajas ühtlaselt jaotada, et abi saavatel liikmesriikidel ei tekiks ebaühtlasi tagasimaksekohustusi. Põhisumma tagasimaksmise alguse saab edasi lükata, kuni liikmesriigid on majanduskriisist täielikult väljunud ning lõikavad kasu NGEU investeeringutest ja reformidest (nt 10 aasta võrra).

Selline lähenemisviis tähtaegadele ja tagasimaksetele aitab komisjonil hallata ka kõiki riske, mida need laenud võivad eelarvele kujutada, ning tagada, et riskid hoitakse rangelt kontrolli all, järgides täielikult usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtteid. Samuti tagab see laenu taotlevate liikmesriikide võrdse kohtlemise, sest nad saavad laene samade tähtaegade ja tagasimaksetingimustega.

See lähenemisviis laenude hinnale, tähtaegadele ja tagasimaksegraafikutele kajastub ka laenulepingus, mille komisjon allkirjastab iga laenu taotleva liikmesriigiga.

2.8. Tõhus teabevahetus ja investorite teavitamine

Selge ja avatud suhtlus investoritega on ELi laenutegevuse edu pant. Seepärast töötab komisjon välja terviklikku investoritega suhtlemise strateegia ja hulga vahendeid, et luua ühendus investoribaasiga. Strateegiaga parandatakse investorite otsest teavitamist ning see hõlmab ka strateegilisi meediasuhteid ja sotsiaalmeediat.

Sotsiaalsete võlakirjade emiteerimisega TERA programmi raames on komisjon end positsioneerimas olulise sotsiaalsete, keskkonnaalaste ja äriühingu üldjuhtimise (ESG) märgisega võlakirjade emitendina. Et seda rolli tõhusamalt täita, vaatab komisjon oma kommunikatsioonistrateegia läbi ja on teinud suuri edusamme investorisuhete andmebaasi rakendamisel. Investorisuhete andmebaasi kasutamine aitab komisjonil struktuursemalt hallata suhteid oluliste investoritega. Samuti hakatakse välja andma ELi rahastamist käsitlevat uudiskirja, mis võimaldab komisjonil investoritele korrapäraselt ja läbipaistvalt teavet edastada. Komisjon võtab struktuursete külastuste süsteemse programmi (nn ringreiside) abil ühendust oluliste investoritega kõikjal maailmas.

3. MILLINE ON PRAEGUNE OLUKORD?

Komisjon kavatseb olla valmis NGEU emissioonideks kohe, kui omavahendite otsuse ratifitseerimisprotsess on lõpule viidud. Ettevalmistustöö on hästi edenenud. On saavutatud neli olulist vahe-eesmärki.

1. Aluseks olev kontostruktuur on seadistatud. Selle keskmes on Euroopa Keskpangas asuv NGEU konto. Komisjoni ja EKP läbirääkimised on jõudnud lõpusirgele. Maksesüsteemidele, mille abil NGEU vahendid suunatakse selle konto kaudu abisaajatele, antakse viimast lihvi.

2. Komisjon loob esmasvahendajate võrgustiku, kuna käesoleva teatisega samal ajal võetakse vastu seda võrgustikku käsitlev otsus. ELi riiklike ja riigiüleste esmasvahendajate rühmade liikmed saavad juba nüüd oma huvist teada anda. Komisjon vaatab kõik taotlused läbi ja avaldab mai lõpus NGEU esmasvahendajate esimese nimekirja.

3. Vastu on võetud komisjoni otsus, millega kehtestatakse juhtimiskord ja riskijuhtimisstruktuurid, et tagada nende oluliste tegevuste puhul aruandekohustus, läbipaistvus ja usaldusväärne finantsjuhtimine.

4. Tehtud on kõik tehnilised ja tegevuslikud ettevalmistused selleks, et tagada avaliku sektori asutustega rahaliste vahendite haldamiseks ja tehingute arveldamiseks kehtestatud korra abil tehingute sujuv teostamine.

4. JÄRGMISED SAMMUD ENNE NGEU ESIMESI TEHINGUID

Enne juunis toimuvat NGEU esimest emissiooni viib komisjon lõpule järgmised olulised tegevused NGEU emissiooniprogrammi täielikuks rakendamiseks.

1. Tutvustab enampakkumisplatvormi, millele komisjon tugineb nii keskmise pikkusega, pikaajaliste kui ka lühiajaliste võlakirjade puhul (2021. aasta mai keskpaigas).

2. Kujundab lõplikult välja taaste- ja vastupidavusrahastu laenude hinna- ja tähtajapoliitika. See poliitika tagab võrdse kohtlemise ning atraktiivsed ja hõlpsasti hallatavad tagasimaksetingimused kõikidele laenu taotlevatele liikmesriikidele.

3. Võtab vastu esimese laenu raamotsuse ning avaldab NGEU emissioonide esimese kuue kuu rahastamiskava ja investorite uudiskirja, mis annab selge ülevaate komisjoni emissioonikavatsusest 2021. aasta lõpuni (2021. aasta juuni alguses).

Pärast seda, kui omavahendite otsus on kooskõlas asjaomaste põhiseadusest tulenevate nõuetega ratifitseeritud, mis toimub eeldatavasti hiljemalt suve alguseks, saab komisjon käivitada esimese NGEU sündikaattehingu, mis põhineb komisjoni esimesel rahastamiskaval.

5. EDASISED TÖÖSUUNAD, ET TÄIENDADA JA TÕHUSTADA NGEU MITMEKESIST RAHASTAMISSTRATEEGIAT

Pärast esimest emissiooni jätkatakse tööd NGEU mitmekesise rahastamisstrateegia rakendamiseks. Suve jooksul teeb komisjon tihedat koostööd enampakkumissüsteemi haldajaga, et enampakkumisprogrammi saaks käivitada 2021. aasta septembris. ELi lühiajaliste võlakirjade programmi esimene enampakkumine on NGEU emissiooniprogrammis samuti oluline sündmus.

Laenuandmise poolel jätkab komisjon ka oma suutlikusse investeerimist. Vahendite kiire väljamaksmise huvides võib liikmesriikidele antavate laenude intressimäär alguses perioodiliselt ja piiratud ulatuses muutuda, kui saabub osa laene rahastavate võlakirjade tähtaeg. Et pakkuda liikmesriikidele võimalust asendada need algsed laenud fikseeritud intressimääraga laenudega, püüab komisjon kiiresti suurendada suutlikkust korrigeerida laenu ja selle aluseks olevate rahastamisvahendite tähtaegade mittevastavust. Selleks on vaja suurendada tegevussuutlikkust, et maandada intressiriski (kasutades intressimäära vahetuslepinguid), mis tuleneb tähtaegade ümberkujundamisest sellise tehingu puhul. Võime pakkuda fikseeritud intressimäärasid saavutatakse 2022. aastal.

Selles süvendamisetapis võiks likviidsusriski ja tasumata võla haldamise vahendite täiustamiseks rakendada täiendavaid vahendeid.[13]

6. NGEU ROHELISTE VÕLAKIRJADE EMITEERIMINE

Kooskõlas püüdlustega suunata kapitalivood ümber kestlikumasse kasutusse, nagu on kirjeldatud 2018. aasta jätkusuutliku majanduskasvu rahastamise tegevuskavas[14], rahastab komisjon 30 % NGEU programmist roheliste võlakirjade emiteerimise teel. Rohelisi võlakirju võidakse emiteerida kuni 250 miljardi euro eest, mis tähendab, et EL on üks maailma suuremaid roheliste võlakirjade emitente, ning tugevdab ELi poliitilist ja turu juhtpositsiooni kestliku rahastamise valdkonnas.

Komisjon töötab praegu välja NGEU raames roheliste võlakirjade emiteerimise raamistikku (edaspidi „NGEU roheliste võlakirjade raamistik“). NGEU roheliste võlakirjade raamistik tugineb liikmesriikide kohustusele tagada, et 37 % riiklikest taaste- ja vastupidavuskavadest rahastatavatest kulutustest eraldatakse kliimamuutustega seotud investeeringuteks ja reformideks. Need liikmesriikide või piirkondade ja linnade ametiasutuste kulutused kliimaga seotud investeeringutele määratakse selgelt kindlaks, tuginedes taaste ja vastupidavuse rahastamisvahendi määruses kehtestatud metoodikale. See metoodika on juba võimalikult suurel määral taksonoomiaga kooskõlla viidud. Kindlaksmääratud kulud on NGEU roheliste võlakirjade raamistiku kohaselt rahastamiskõlblikud kulud.

[13] Muu hulgas võiks selleks kasutada 1) repolepinguid, et hankida piiratud aja jooksul raha ajutiselt välja laenatud väärtpaberite eest; 2) kommertsväärtpabereid, mis on veel paindlikum vahend kui lühiajalised riigikassa võlakirjad ja võib olla kasulik lisavahend väikeste summade puhul; 3) tagasiostuprogrammi, et hallata võlakirjade lunastamise profiili.

[14] https://ec.europa.eu/info/publications/sustainable-finance-renewed-strategy_en

NGEU roheliste võlakirjade raamistik põhineb teabel, mida liikmesriigid esitavad kaks korda aastas kõnealuste investeeringute ja reformidega seotud kulutuste kohta. See teave võimaldab komisjonil anda investoritele vajaliku kindluse, et roheliste võlakirjade emiteerimisest saadud rahalisi vahendeid kasutatakse roheliste investeeringute tegemiseks.

NGEU roheliste võlakirjade raamistik põhineb tuntud ja väljakujunenud turustandarditel ning on võimaluse korral kooskõlas tulevase ELi roheliste võlakirjade standardiga.

NGEU roheliste võlakirjade raamistik avaldatakse suve hakul. Sellest lähtuvalt võiks NGEU roheliste võlakirjade esimene emissioon toimuda juba 2021. aasta sügisel.

7. ARUANDLUS EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

NGEU rahastamisstrateegiat rakendatakse protsesside alusel, mis tagavad täieliku aruandluse, väga suure läbipaistvuse ja kõigi NGEU rahavoogude usaldusväärse finantsjuhtimise. Komisjon on kehtestanud tugeva üld- ja riskijuhtimisraamistiku, mille keskmes on sõltumatu riskijuht, kes vastutab tugeva riski- ja vastavuspoliitika järelevalve eest, et tagada NGEU tegevuse usaldusväärne finantsjuhtimine.

Arvestades eespool nimetatud tegevuse ulatust ja selle olulisust NGEU majanduslike ja sotsiaalsete eesmärkide saavutamiseks, pakub NGEU rakendamine huvi Euroopa Parlamendile ja nõukogule. Seetõttu, ning nagu on kirjeldatud omavahendite otsuses ja institutsioonidevahelises kokkuleppes[15], teavitab komisjon Euroopa Parlamenti ja nõukogu korrapäraselt ja põhjalikult oma võlahaldusstrateegia kõigist aspektidest. Alates 2021. aasta kolmandast kvartalist esitatakse Euroopa Parlamendile ja nõukogule iga-aastased ajakohastatud andmed laenutegevuse kohta vastavalt omavahendite otsuse artikli 5 lõikes 3 sätestatud nõuetele.

8. KOKKUVÕTE

Taasterahastu „NextGenerationEU“ on võti liidu kiireks ja täielikuks taastumiseks kriisist. NGEU mitmekesine rahastamisstrateegia on selle edukaks rakendamiseks otsustava tähtsusega. See võimaldab komisjonil tegutseda tõhusalt ning kaasata finantsturgudelt vahendeid, mida on vaja liidu majanduse taastumiseks. Nii võimaldab mitmekesine rahastamisstrateegia komisjonil rahastada taasterahastut „NextGenerationEU“ väiksema täitmisriskiga ning väiksemate kuludega liikmesriikide ja Euroopa maksumaksjate jaoks.

Kui heita pilk praegusest majandus- ja sotsiaalkriisist kaugemale, tugevdab edukas NGEU emiteerimisprogramm ka majandus- ja rahaliitu, suurendab euro rolli rahvusvahelistel kapitaliturgudel ja kinnitab ELi juhtpositsiooni kestlikus rahanduses. See võib tugevdada euro rahvusvahelist rolli, süvendades ELi kapitaliturge, pakkudes üleilmsetele investoritele uut kõrge reitinguga ja likviidset eurodes nomineeritud vara, sealhulgas murrangulist ELi lühiajaliste võlakirjade programmi. Ulatuslik ja edukas NGEU roheliste võlakirjade emissioon kinnitab ELi juhtpositsiooni tugevate ELi kestliku rahanduse turgude ülesehitamisel.

[15] 16. detsembri 2020. aasta institutsioonidevaheline kokkulepe Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni vahel eelarvedistsipliini, eelarvealase koostöö ning usaldusväärse finantsjuhtimise, samuti uute omavahendite, sealhulgas uute omavahendite kasutuselevõtmise tegevuskava kohta, ELT L 433I, 22.12.2020.

Kõigil neil põhjustel on mitmekesine rahastamisstrateegia õige lähenemisviis NGEU rahastamisele. Komisjon on valmis alustama NGEU rahastamistehinguid, kui laenuvõtmise õiguslikud tingimused on lõplikult kindlaks määratud. Eesmärk on emiteerida esimesed NGEU võlakirjad juunis.